

De Journalist

Magazine van de VVJ

België-Belgique

P.B.

8900 IEPER 1

3/8136

Afgifttekantoor Ieper

Een Paritair Comité voor de media

LHSP: Hoe was dit mogelijk?

Rosanne Germonprez: tussen politiek en pers

VJ - Lidgeld 2001
Info op p. 5

Inhoud

Mens achter het nieuws

Frans Wauters: Terug van weggeweest in de Antwerpse haven

4

Nieuws van de verenigingen

Waarom (beroeps)journalisten best ook maar lid worden van de VVJ/AVBB

5

Dossier

Naar een paritair comité voor de hele mediasector?

6

Het woord is aan de vakbonden

7

VVJ buigt zich over verlanglijstje voor sociaal overleg

8

Actueel

Rosanne Germonprez: Beleid moet de basis zijn, niet de informatie

9

Nieuws uit de verenigingen

VRT en Belga gunnen beroepsjournalisten Pensioenfonds niet

10

Onder embargo

10

Nieuws uit de verenigingen

Zelfstandigen formuleren eisen

11

Jaarboek van de Belgische Pers 2000

Forum

Amerikaanse incentives voor Belgische financiële journalistiek

12

Nieuws uit de verenigingen

Open brief aan de Erkenningscommissie van Eerste Aanleg

14

Sinterklaas op bezoek in Afdeling Antwerpen-Limburg

Tiende uitgave Fotopersprijs Vlaanderen

Actueel

Twee miljoen voor start Raad van Journalistiek

15

Coverfoto: Johan Van Cutsem

Zijn hier waterdichte waarborgen in de maak voor het sociaal statuut van werknemers in de mediasector?

Magazine van de Vlaamse
Vereniging van
beroepsJournalisten

21 november 2000, nummer 21
Verschijnt veertiendaags

Redactieraad

Laurent Coppens
Pol Deltour
Farid El Mabrouk
Wout Pittoors
Luc Standaert
Luc Vanheerentals

Redactie en coördinatie

Ann Deceunynck
Antwerps pershuis
Grote Markt 40
2000 Antwerpen
Tel. 03/290 63 73
Fax 03/232 21 30
de.journalist@pandora.be
ann.deceunynck@euronet.be

Abonnementen

Lisbeth Moons
Vlaamse Vereniging van
BeroepsJournalisten
Steenkoolkaai 9 b
1000 Brussel
Tel. 02/229.14.70
Fax 02/223.02.72
vj@belgian-journalist.be

Abonnementprijs:

3.200,- Bef per jaar
1.500,- Bef per jaar voor leden van de
Association des Journalistes Profes-
sionelles (A.J.P.), Vereniging van de
Journalisten van de Periodieke pers
(V.J.P.P.) en studenten.

Vormgeving

Jo Klaps
Drukkerij Sansen

Publiciteitsregie:

Media Selling Place BVBA
Lambermontlaan 170
1030 Brussel
Tel 02/241 55 55
Fax 02/241 55 33
media.selling@euronet.be

Drukkerij

Publiwest N.V.
Drukkerij Sansen
Nijverheidslaan 5
8970 Poperinge
Tel. 057/33 67 21
Fax 057/33 40 18

Lid van de Unie van Uitgevers van de
Periodieke Pers

VLAAMSE
VERENIGING VAN
BEROEPSJOURNALISTEN

De kern van de zaak

Uit het rijk gevulde dagelijkse leven van het VVJ/AVBB-secretariaat, volgende anecdote. Suzanne (de naam is gefingeerd) confronteert ons met haar destructieve dilemma: zich verder laten uitbuiten in de journalistiek, of ermee kappen. Suzanne is zelfstandig journaliste, maar niettemin elke dag opnieuw te lezen in de krant. En sinds enige tijd ook op de website van die krant. Bovendien vallen de nieuwsberichten van Suzanne tegenwoordig ook te plukken op het regionale televisiestation. En naar alle waarschijnlijkheid ook nog op een of andere lokale radiozender. Voor al die extra exploitaties van haar werk zag Suzanne tot op vandaag echter nog geen rotte frank. Dat, in combinatie met de schamele basisvergoeding die ze sowieso al krijgt, dreigt eens te meer een geschikte verslaggever weg te jagen uit de Vlaamse journalistiek.

Voor weddetrekkenden - gelukkig nog altijd de meerderheid van het journalistenbestand - is de situatie daarom niet zoveel beter. We nemen de dagbladjournalisten als voorbeeld. Begin 1998, toen nog net een nationale journalisten-CAO bestond, verdienden zij al minder dan een lesgever in het hoger middelbaar onderwijs. Dat, ondanks de late en onregelmatige werkuren, het weekendwerk, de veel kortere vakantieperiode en het totale gebrek aan werkzekerheid. Journalisten mogen dan de onderwijzers zijn van het volk, hun verplichtingen en hun verantwoordelijkheid wegen toch een stukje zwaarder dan die van leraren. En dan hebben we het nog niet eens over het sociaal statuut dat de dagbladjournalisten ten deel gevallen is na de opzegging van de nationale CAO. Volgens de uitgevers lagen de erin voorziene journalistenlonen 'te hoog'..

Het brengt ons tot de kern van de zaak: het sociaal statuut van de journalist - àlle journalisten - is dringend aan verbetering toe. Verloning, regeling van de werktijd, carrièreplanning en eerlijke behandeling van zelfstandigen staan bovenaan het boodschappenlijstje van de VVJ. Tegelijk dient het intellectueel statuut van de journalisten beter te worden gevrijwaard, door een verankering van de redactionele onafhankelijkheid in de CAO's. Op welke wijze dit alles wordt gerealiseerd, is uiteindelijk bijkomstig. Een groot Paritair Comité voor heel de mediasector beantwoordt natuurlijk het best aan de multimediale realiteit van vandaag. Maar dat staat niet in de weg dat journalisten en dagbladuitgevers in afwachting hiervan al een verkenningronde aangaan.

Pol Deltour

foto: Johan Van Cutsem

Mens achter het nieuws

Frans Wauters:
Terug van weggeweest in de Antwerpse haven

Wout Pittoors

Foto: Johan Van Cutsem

Journalist Frans Wauters verhuisde vaak ongewild van de ene redactie naar de andere.

een "best case"-scenario want meestal zijn de baronnen of bonzen van toen, nu met pensioen of erger. Hij bekijkt het allemaal wat filosofisch en wie hem een beetje kent, weet dat hij al volop aan zijn netwerk knoopt en dat het Antwerps havengebeuren hem niet ongezien voorbij gaat sluipen.

Heimwee naar zijn periode als economieman bij de Brusselse redactie van "Het Volk" kan hij nauwelijks verbergen. Daarvoor was die te boeiend. Zeg nu zelf, de hele oplepeling van de Generale door de Franse Suez-groep van dichtbij kunnen meemaken en verslaan. Het was niet niks. En dan had je hier en daar nog wat messentrekkerij rond de privatisering van de openbare, financiële instellingen. Straffe dossiers, die bij een rechtgeaard journalist de haartjes op de armen overeind doen staan.

Voor Frans Wauters was dit een van de tofste momenten in zijn overigens zeer kleurrijke carrière, die hem nochtans niet altijd de kans bood naar hartelust de pen te voeren. Dat was een gevolg van wat hij "een uit de hand gelopen reportage" noemt. In het crisisjaar 1978 schreef hij voor "De Morgen" een verhaal over een initiatief van de RVA, die werklozen via een cursus informatica nieuwe kansen op de arbeidsmarkt wou bieden. De eerste sessie van deze lessenreeks geraakte niet volgeboekt en Frans liet de kans om zich in de informatica te bekwamen niet liggen. Hard boksen was dat. Zes maanden lang, elke zaterdag van 9 tot 16 uur computerwijsheid slikken aan het RUCA. Als toetje bovenop een zware dagtaak bij "De Morgen" kon het tellen. Wauters: "Maar toch kreeg ik voor de enige keer in mijn leven een diploma met 'grote onderscheiding' erop". Tegelijk was hij ook tot "witte merel" omgebouwd. Een gesaisonneerd journalist, die ook nog het hele productieproces van een

Frans Wauters (53) werkt al enkele weken opnieuw "aan de dokken". Nu is dat voor "Het Nieuwsblad", achttien jaar geleden was dat voor "De Morgen". Maar het "terug-van-wegge-weest" is in onze stiel niet zo evident. "Haja natuurlijk... Wauters, ik ken je nog wel" mompelt een schaarse havenbaron of vakbondsbons...en dat voorhoofd maar fronsen, want kennen ze hem echt nog wel? Voor Frans is dat dan nog

krant in zijn scherpste details begrijpt en overziet, je komt hem niet alle dagen tegen.

Bij "De Morgen" werd Frans dan ook nauw betrokken bij de informatisering van de productie zodat de krant uiteindelijk als eerste in het land volledig "gecomputeriseerd" werd. Jammer genoeg klopte de modernisering niet met het stuk oud ijzer uit 1933 waarmee de Gentse uitgeverij "Het Licht" de gazet placht te drukken. Dus trok Wauters de boer op om een drukker te zoeken. "Het waren schilderachtige belevenissen", zegt hij, "ik rotste zowat het ganse land af met mijn auto altijd vol grafisch materiaal, films, kleurselecties, noem maar op. Ik heb samen met enkele toplui van "De Morgen" onze krant in pakjes van twintig staan verzamelen omdat het telmechanisme van onze nieuwe drukker blijkbaar geen gazettpapier lustte. Om dezelfde reden heb ik ook nog een een met gas gevoede droogoven in brand weten vliegen, enfin aan sensatie heeft het nooit ontbroken..."

Aan ontgoochelingen ook niet trouwens. Einde oktober 1986 ging "De Morgen" failliet maar mocht van de curatoren nog wat aanmodderen. Een technisch defect zorgde er enkele dagen later voor dat de krant met de hand geschreven verscheen. Wauters: "Eigenlijk was dat niet nodig geweest, want het defect was tijdig hersteld. De redactie vond het daarentegen een te origineel idee, schreef verder met de hand en produceerde een 'collectors item' waarvan sommige exemplaren tot in Japan zijn gesukkeld. Ik bezat de films van deze wel zeer speciale gazet. Bij mijn opstappen heb ik die echter aan toenmalig hoofdredacteur Paul Goossens overhandigd en ik heb het altijd merkwaardig gevonden, dat ze niet werden gebruikt bij de productie van het nummer waarmee het twintigjarig bestaan werd gevierd". Na een spectaculaire geldinzamelingsactie werd "De Morgen" nog maar eens gered en mocht gewezen werknemer Wauters opnieuw aan de slag... als zelfstandig "consultant". Hij bedankte feestelijk voor de eer, werd ei-zo-na cafébaas in het Gentse en viel in 1987 op zijn pootjes bij de VUM waar hij opnieuw in het informatica-water kon zwemmen. Hij kwam later op de eindredactie terecht en stapte in '94 over naar het door de VUM overgenomen "Het Volk". Een reorganisatie in Groot-Bijgaarden deed hem tenslotte op de Antwerpse redactie van "Het Nieuwsblad" belanden.

Een hele weg in de journalistiek voor een man, die in '68 een eerste job vond bij de socialistische mutualiteiten, er werkte voor de SVV (de socialistische vooruitziende vrouwen) en in juni 1969 aan de slag kon als redacteur bij de "Volksgazet". Wauters: "Eén ding ontbreekt nog in mijn loopbaan. Ik heb nog nooit op de knop van een rotatiepers gedrukt".

En zeggen dat hij in zijn jonge tijd nog droomde van een wielrennersloopbaan en vier jaar bij de juniors van de wielerbond fietste. Vier jaar geleden wilde hij nog eens weten hoe het met de conditie stond en fietste naar de top van de Mont Ventoux na een grondige training op de rollen in zijn garage. Tot slot en als boeket: Lekker koken moet je hem ook niet leren.

Waarom (beroeps)journalisten best ook maar lid worden van de VVJ/AVBB...

(Beroeps)journalisten die het VVJ-lidgeld betalen, krijgen hiervoor een pak in de plaats	Niet-leden betalen hiervoor (als ze het al kunnen krijgen)
<p>1. DE HELE ADMINISTRatieve VERWERKING VAN UW ERKENNING ALS BEROEPS-JOURNALIST INCLUSIEF DE HIERMEE SAMENHANGENDE PERSDOCUMENTEN</p> <ul style="list-style-type: none"> • nationale perskaarten (geldigheid vijf jaar) voor beroepsjournalisten <ul style="list-style-type: none"> - stageperskaart - lidkaart erelid • autopersplaat voor een waarborg van 1.500 frank (niet voor stagiairs en ereleden) • jaarlijkse validatievignetten voor <ul style="list-style-type: none"> - perskaart - autopersplaat • duplicata van de persdocumenten ingeval van verlies of diefstal • perskaart van de IFJ (Internationale Federatie van Journalisten) voor 700 frank (geldigheid twee jaar) 	<p>2.000 fr administratiekosten</p> <p>waarborg van 2.500 frank</p> <p>575 frank (per jaar) 975 frank (per jaar) 2.000 fr. administratiekosten 575 frank (vignet perskaart)</p> <p>Niet voor niet-leden</p>
<p>2. DIENSTVERLENING, BELANGENBEHARTIGING, VERTEGENWOORDIGING</p> <ul style="list-style-type: none"> • juridisch/sociaal/administratief advies van het Secretariaat over arbeidscontracten, barema's, pensioenregeling, zelfstandigenstatuut, auteursrechten, gerechtelijke aansprakelijkheid, deontologie • lidmaatschap van de JAM (JournalistenAuteursMaatschappij) voor een aandeel van 1.000 frank • de mogelijkheid om in te tekenen op enkele performante groepsverzekeringen <ul style="list-style-type: none"> - voor beroepsaansprakelijkheid en rechtsbijstand - voor inkomensverlies en hospitalisatie • behartiging van het beroeps- het sociaal en het intellectueel statuut van de (beroeps)journalist ten overstaan van de publieke overheden en de mediadirecties • vertegenwoordiging op internationaal vlak 	<p>Niet voor niet-leden</p> <p>Aandeel kost 4.500 frank</p> <p>Niet voor niet-leden</p>
<p>3. ZELFREGULERING</p> <p>Via de Raad en het College voor Deontologie worden, in eerste instantie op vraag van de journalistieke sector zelf, deontologische bakens uitgezet voor het journalistieke functioneren</p>	
<p>4. PUBLICATIES</p> <ul style="list-style-type: none"> • een jaarabonnement op het VVJ-magazine De Journalist + De Cahiers van De Journalist • een exemplaar van het AVBB/VVJ-Jaarboek van de Belgische Pers 	<p>3.200 frank</p> <p>2.800 frank</p>
<p>5. PRIJSVERMINDERINGEN EN VRIJKAARTEN BIJ HET (OPENBAAR) VERVOER</p> <ul style="list-style-type: none"> • 75 procent korting bij de NMBS (2de klasse) • vrijkaart bij De Lijn (aanvraag bij De Lijn per provincie) • 50 procent korting bij Sabena en Virgin • na 15 jaar ononderbroken lidmaatschap (en onder voorbehoud van een blijvend engagement van de NMBS) : gratis treinkaart NMBS 1ste klasse (niet voor erelid) 	<p>Worden slechts toegekend op voorlegging van de (jaarlijks gevalideerde) persdocumenten(= 575 frank per jaar voor validatievignet voor perskaart)</p> <p>Niet voor niet-leden</p>
<p>6. DE ZEKERHEID DAT ZE DOOR HUN LIDMAATSCHAP MEEBOUWEN AAN EEN REPRESENTatieve EN STERKE BEROEPSVERENIGING VAN JOURNALISTEN</p>	

Voor bijkomende info: VVJ/AVBB - Steenkoolkaai 9 b - 1000 BRUSSEL - tel. 02/229.14.70 - fax 02/223.02.72 - avbb@belgian-journalist.be

Naar een paritair comité voor de hele mediasector ?

Contact AVBB met kabinet-Onkelinx opent nieuwe sociale perspectieven voor journalisten

Hangt er dan toch wat moois in de lucht voor de journalisten en hun sociaal statuut ? Het gaat er steeds sterker op lijken, nu er niet enkel sprake is van de oprichting van een of meer paritaire comité's voor de media, maar bovendien ook de Vlaamse dagbladuitgevers de Vlaamse journalisten weer de hand hebben gereikt.

— Pol Deltour & Luc Standaert

Hoe een dubbeltje rollen kan. Goed een jaar geleden liet minister van Werkgelegenheid Laurette Onkelinx (PS) via het Belgisch Staatsblad weten dat ze de intentie had een paritair comité op te richten voor de audiovisuele media. Met zulk een paritair comité kunnen de loon- en arbeidsvoorwaarden in de hele sector op elkaar afgestemd worden, en is ongetwijfeld ook de sociale vrede tussen patroons en werknemers gediend. De inspiratie voor het PC kwam in hoofdzaak van enkele productiehuzen, maar na enig gedraal gingen ook de audiovisuele reuzen VTM en RTL overstag, zodat de (private) audiovisuele sector vandaag ei zo na zijn PC heeft.

Amper een paar weken terug kondigt minister Onkelinx een parallel initiatief aan voor de geschreven pers. Zeker de Franstalige dagbladsector vaarde de jongste jaren door woelige wateren, en een beetje sociale rust komt dan ook niets te laat. Bovendien is de Franstalige socialistische vakbond (SETCA) al lang vragende partij voor zo'n PC. De uitgevers van hun kant zijn traditioneel tegen. Hun argument is dat de verscheidenheid van personeelscategorieën in de sector (journalisten maar ook bedienden en arbeiders) geen uniforme regelingen zou toelaten.

Toch deed Onkelinx' nieuwe ambitie ook veel journalisten de wenkbrauwen fronsen. Want wie is volgens de wet de enige vertegenwoordiger van de werknemers in een PC? De vakbonden. En wie kan volgens de wet niét als officiële gesprekspartner aan tafel komen? De AVBB of de WJ. Die AVBB, die nochtans decennialang met de dagbladuitgevers vrij consistente CAO's afgesloten had voor de hele sector, en dat tot op de dag van vandaag ook nog met de magazine-uitgevers doet. Diezelfde AVBB ook, die onder de dagbladjournalisten een representativiteit scoort van 95 procent... Nu zat de schrik er bij de Franstalige journalisten wel sterker in dan aan Nederlandstalige kant, nu de AJP met de Franstalige dagbladuitgevers wel degelijk nog iets van CAO kon afsluiten. De Vlaamse Dagbladpers zei daar de voorbije jaren steevast 'neen' op. Hoe dan ook had ook de WJ een lijstje met vragen klaar.

Delattre

En zo vroeg - en kreeg - de AVBB een onderhoud met het kabinet van Laurette Onkelinx. Op 8 november zette kabinetsadviseur Etienne Delattre, zelf een gereputeerd sociaal bemiddelaar, ten overstaan van een AVBB-delegatie de zaken op een rij. Dat er geen PC voor de geschreven pers komt als de betrokkenen zelf dat echt niet willen, om te beginnen. Dat hij de oprichting van het PC anderszijds toch wel sterk aanbeveelt, gelet op het feit dat dit zeer bevorderlijk is voor goede sociale betrekkingen. Delattre verwierp in een

ruk het klassieke argument van de uitgevers, als zou een PC voor heel de sector onvoldoende ruimte laten voor schakeringen tussen de diverse personeelscategorieën. "De betreffende wet van 1968 is voldoende soepel om die onderscheiden wel te maken", aldus de kabinetsman. "Ze laat bovendien toe dat er Vlaamse CAO's afgesloten worden wanneer dat in het Franstalige landsgedeelte niet zou lukken."

De kabinetsadviseur toonde zich alleszins begaan met de bekommernis van de AVBB dat ze tijdens PC-onderhandelingen aan de zijlijn zou komen te staan. Twee uitwegen schoof Delattre naar voren. Eén: directies en vakbonden onderhandelen in het PC niet over de journalisten. "Dat moet de AVBB dan maar afspreken met de directies." Ondertussen kunnen journalisten en uitgevers gerust eigen akkoorden blijven afsluiten. Meer: ze zouden deze vervolgens ook kunnen laten regulariseren door het PC. Etienne Delattre: "Dat zou jullie conventies een merkkelijk steviger juridische waarde geven. Zelfs met de individuele instemming van de werknemer zou de werkgever er dan niet meer vanaf kunnen."

Mogelijkheid twee: binnen het PC onderhandelen vakbonden en directies wel over journalisten, maar de vakbonden betrekken de AVBB daarbij als 'deskundige' - eventueel zelfs met een vetorecht. Aan werkgeverszijde heeft het VBO aan UNIZO zo'n statuut gegund voor alle onderhandelingen die over kleine en middelgrote ondernemingen gaan.

Multimedia

De AVBB bracht het kabinet Onkelinx vervolgens op nog een heel ander idee: de oprichting van een PC dat meteen de hele mediasector beslaat: print, audiovisuele én elektronische media. Dit is nu eenmaal de eeuw van de multimedia en van de multimediale journalist. De tijd dat journalisten enkel maar voor een krant of een zender werkten, ligt steeds duidelijker achter ons. Moderne verslaggevers droppen eerst enkele quotes op een website, doen vervolgens een stand-up voor het regionale televisiestation, maken daarna een artikel voor de krant, en houden het overschot voor een reportage in de weekendbijlage.

Kabinetsadviseur Delattre toonde zich bijzonder geïnteresseerd in de piste. In die mate zelfs, dat de oprichting van het PC voor de audiovisuele sector eventjes uitgesteld zou worden.

Om de cirkel rond te maken: zopas lieten de Vlaamse dagbladuitgevers verstaan dat ze alsnog opnieuw eens van gedachten willen wisselen met de WJ. Over de mogelijkheid van een nieuwe journalisten-CAO.

Dossier : Paritair Comité voor de media

Het woord is aan de vakbonden

Lode Verschingel (LBC): 'Koudwatervrees overwinnen'

Jean-Michel Cappaen (SETCA): 'Ons niet van tegenstander vergissen'

Twee sleutelfiguren in de oprichting van paritaire comité's voor de media zijn Lode Verschingel (LBC-ACV) en Jean-Michel Cappaen (SETCA-BBTK). De eerste fungeerde, toen Miet Smet (CVP) nog minister van Werkgelegenheid was, als gangmaker van het PC voor de audiovisuele media. De tweede is, nu Laurette Onkelinx (PS) de politieke rol overgenomen heeft, de drijvende kracht achter het PC voor de geschreven pers. We legden beide vakbondsvoormannen enkele vragen voor.

— [Martine Simonis & Pol Deltour](#)

DJ: Formeel gezien kunnen de AVBB en de VVJ of de AJP niet zeten in een paritair comité, en dat terwijl ze als beroepsverenigingen toch bijzonder representatief te noemen zijn. Hoe staan jullie daar-teenover?

Lode Verschingel: "Laten we vertrekken van de huidige situatie. Op het terrein is de samenwerking tussen de journalistenbond enerzijds en vakbonden anderzijds al maar beter. Feitelijk treden we samen op in steeds meer dossiers - Gazet van Antwerpen, VUM, Mediaxis, Vers l'Avenir, Rossel, Sud-Presse... Het mediaplatform, het los-vaste samenwerkingsverband tussen journalistenbond en vakbonden in de media, print en audio-visueel, is daartoe de aanzet geweest."

Jean-Michel Cappaen: "Wij pleiten voor een onderhandelingsruimte die ons toelaat alle categorieën van onze leden te verdedigen. Vandaag beschikken wij over een specifiek PC 130 voor de arbeiders, met de dagbladuitgevers als gesprekspartner. Maar voor de bedienden, waar juridisch gezien ook de journalisten onder vallen, is dat niet het geval: hier speelt het PC 218 waar de mandaten toevertrouwd zijn aan het VBO. Wat wij willen, is tegengaan dat de werkgevers onze sectorale akkoorden kunnen omzeilen."

DJ: Jullie zeggen zelf dat de samenwerking tussen AVBB en vakbonden op het terrein vruchten afgeworpen heeft, maar wordt dit door de oprichting van een PC zonder de AVBB dan niet gehypothekeerd?

Lode Verschingel: "Toch ontbreekt er nog iets om onze samenwerking te optimaliseren, en dat is een sociaal kader. Het voorstel van het kabinet Onkelinx lijkt ons daaraan verregaand tegemoet te komen. Waar de perssector nu opgedeeld is in verschillende paritaire comités

voorziet het voorstel één paritair comité voor de hele perssector. Dit is de noodzakelijke voorwaarde om eindelijk eens werk te maken van een coherent sociaal beleid. En uiteraard moet de journalistenbond met zijn hoge representativiteit er zijn plaats hebben. Dit moet dan ook onderdeel worden van een broodnodig protocol tussen journalistenbond en vakbonden. Op die manier kunnen we de groeiende samenwerking van de laatste jaren consolideren en perspectief geven."

Jean-Michel Cappaen: "Al jaren lang staan we open voor een gemeenschappelijk front met de AVBB, en we zijn niet van gedacht veranderd. Met een samenwerkingscharter zouden we inderdaad de modaliteiten van ons overleg kunnen afspreken. Ik wil wel meteen signaleren dat er bij ons ook veel bedienden vragende partij zijn die geen journalist zijn."

DJ: Een PC voor de geschreven pers, een PC voor de audiovisuele media: is dat geen achterhoedegevecht, gelet op de evolutie van de

Dossier : Paritair Comité voor de media

klassieke persbedrijven naar multimedia ?

Lode Verschingel: "Is het een handicap om met twee afzonderlijke paritaire comités te werken, een voor de pers en een voor de audiovisuele media ? Ja en nee. Ook de audiovisuele sector is nu verspreid over verschillende paritaire comités. Het paritair comité voor de audiovisuele sector in oprichting is dan ook een belangrijke stap vooruit. Net zoals dat voor de pers het geval zal zijn. Als die beide paritaire comités operationeel zullen zijn, lijkt het ons inderdaad een logische evolutie om ze maximaal op elkaar af te stemmen of te integreren binnen de economische context van de multimedia-maatschappij."

Jean-Michel Cappoen: "Het is niet de SETCA die het initiatief nam tot de oprichting van een PC voor de audiovisuele sector, dit stamt nog uit de regeringsperiode van Miet Smet in juli '99. Wij zijn er alleszins niet tegen dat dit PC uitgebreid zou worden tot andere media, maar dit valt onder de verantwoordelijkheid van de minister."

DJ: Hoe zien jullie de toekomst concreet ?

Lode Verschingel: "Belangrijk is om de samenwerking tussen journalistenbond enerzijds, vakbonden anderzijds, correct en helder te formuleren. Al is het maar om de koudwatervrees bij sommigen langs beide zijden weg te nemen. Fundamenteel moeten we afstappen van het defensieve denken in termen van afschermen van eigen terrein. Beide organisaties hebben als finaliteit het journalistenbestaan te verbeteren. En beide organisaties hebben hun 'core business', sterke punten, geëigende deelreinen. Die competenties op elkaar afstemmen in een open samenwerkingsverband is het enige alternatief om het debat met de uitgevers met voldoende slagkracht te kunnen voeren."

Jean-Michel Cappoen: "We mogen ons niet van tegenstander vergissen. Het zijn de dagbladuitgevers die proberen te ontsnappen aan overleg en akkoorden. Wij proberen daar tegenin te gaan. Waarbij we overigens nooit hebben gezegd noch gewenst dat de AVBB zich maar beter zou beperken tot kwesties van journalistieke deontologie."

VWJ buigt zich over verlanglijstje voor sociaal overleg

Barema's, vierdagenweek, ontslagbescherming, eindeloopbaan en zelfstandigen

Pol Deltour

De nieuwe ontwikkelingen inzake sociaal overleg hebben de VWJ er op zijn laatste bestuursvergadering al onmiddellijk toe aangezet van gedachten te wisselen over een eisenbundel. De meest gehoorde bekommernissen waren behoorlijke(r) barema's, de invoering van de vierdagenwerkweek, een aangepaste ontslagbescherming, eindeloopbaanregelingen en respect voor zelfstandige journalisten.

Zoals alle werkvolk, wegen journalisten hun sociaal statuut primordiaal af aan hun verloning. Nochtans is het journalistieke tandengeknars hieromtrent tegenwoordig nauwelijks nog te harden, zeker bij de jongeren. Op een moment dat alsmear meer gewag gemaakt wordt van de belangrijke maatschappelijke en intellectuele verantwoordelijkheid van de journalist, blijft de financiële waardering voor zijn werk steken op het niveau van onderwijzend personeel. In de schoot van de VWJ wordt daarom gepleit voor de uitvoering van een internationaal-vergelijkende studie, die alle twijfels zou wegnemen over de ondermaatse betalingen in de vaderlandse journalistiek. Dat in een ruk door ook over de (wettelijk beschermde) auteursrechten van de journalisten wordt gepraat, is niet meer dan normaal.

Met de invoering van de vierdagenwerkweek zouden de mediadirecties gewoon inhaken op de realiteit. Journalisten die werkdagen kloppen van tien uur en langer zijn eerder regel dan uitzondering. Bovendien zijn de websites met 'snelnieuws' dat 24 uur per dag en

zeven dagen per week moet worden bijgevuld, sowieso niet in een 38-urenweek te bedienen. Bij VTM is de vierdagenweek trouwens al ingevoerd, dit tot grote tevredenheid van alle betrokkenen.

Onafhankelijkheid

Onder journalisten leeft ook steeds meer de behoefte aan aangepaste personeelsstatuten, die hen beter kunnen behoeden voor inhoudelijke druk op hun journalistieke onafhankelijkheid. Op het niveau van aanwerving, evaluatie en ontslag zouden beschermende maatregelen genomen moeten worden, met een sleutelrol voor de redactieraad in het bedrijf. Overigens decreeteerde niemand minder dan de Vlaamse Regering dat alle mediabedrijven dergelijke redactiestatuten moeten invoeren. Het blijft tot dusver echter wachten op de gepaste politieke impulsen om de mediadirecties ook daadwerkelijk zover te krijgen. Nog een desideratum van de VWJ betreft een specifieke bescherming voor VWJ/AVBB-délégués, dit naar het model van klassieke vakbondsafgevaardigden.

Over de noodzaak van uitgroei banen in de journalistiek hadden we het uitgebreid in onze vorige editie van De Journalist. Blijft dat ook - en meer dan vroeger - aandacht moet gaan naar de situatie van de zelfstandige journalisten. Valse én echte.

Rosanne Germonprez: Beleid moet de basis zijn, niet de informatie

Ann Deceunynck

foto: Johan Van Cutsem

Rosanne Germonprez: Na woordvoerster weldra opnieuw journaliste?

Rosanne Germonprez is 25 jaar journaliste. In die tijd is zij zelf steeds maar voor een 'sneller medium' gaan werken. Toch vindt ze niet dat de journalistiek erop achteruit boert. 'Ik ben absoluut niet pessimistisch. Het nieuws is veel dichter bij de burger gekomen, vroeger werden er meer broodheren gediend. In kranten en nieuwsuitzendingen wordt wel wat (te) veel belang gehecht aan faits-divers tegenwoordig, maar daar staat tegenover dat er veel goede krantenbijlagen, boeken en reportages gemaakt worden.' Germonprez begon bij Knack in 1974, stapte over naar De Morgen in 1979 en werkte van december 1988 tot juli 1999 bij VTM. Daar werd haar contract opgeschort toen ze gevraagd werd als woordvoerster van minister Marc Verwilghen. Toen ze die opdracht aanvaardde, was haar motivatie enorm. Ze ging ervan uit dat er nu tal van factoren verenigd waren om justitie daadwerkelijk te hervormen. Zestien maanden later noemt ze zichzelf "een ervaring rijker, een illusie armer."

Germonprez gaat wellicht over enkele maanden opnieuw aan de slag op de redactie van VTM. Al wil ze nu even tot rust komen, nadenken en tijd besteden aan haar gezin.

Juli 1999 noemt Rosanne een 'veelbelovende' periode. Justitie was naakt komen te staan door de zaak 'Dutroux-Nihoul en co'. Voordien waren er al enorme tekorten blootgelegd, in twee onderzoekcommissies naar de Bende van Nijvel. Maar nu ging het om kinderen. En opnieuw diezelfde tekortkomingen: politiediensten en magistratuur die blunderen op hartverscheurende wijze.

De overheid had gefaald, bewust en onbewust had men justitie laten verkommeren en verzieken. De bevolking eiste zeer terecht dat er iets moest veranderen. In de Commissie Dutroux was o.l.v. Marc Verwilghen zeer goed werk geleverd. Dat had ik als politiek journaliste persoonlijk meegemaakt. Verwilghen werd geplebisciteerd als minister van Justitie. Ook volgens mij was hij de man die de noodzakelijke veranderingen kon en zou doorvoeren. Het gerecht moest doorzichtiger, toegankelijker, rechtvaardiger, efficiënter en menselijker worden. Indien dit niet zou gebeuren, liep de democratie gevaar. De regering opteerde er in haar regeerprogramma voor dat justitie een toprioriteit zou worden.

Ik heb aanvaard woordvoerster te worden omdat ik informatieverstrekking aan de burger, het verschaffen van een maximale hoeveelheid objectieve informatie als een onderdeel zag van het democra-

tisch proces. Ik besef dat dit een 'dynamische visie' is, maar ik denk dat ze aangewezen is in een veranderingsproces.

Intussen besef ik beter dan ooit dat de kloof tussen politiek en pers erg diep is. De politieke wereld percipieert de pers verkeerd. Hij rationaliseert en relateert te weinig en ziet de pers teveel als vijand. Hij is ook overgevoelig voor wat er geschreven en uitgezonden wordt. Dat heeft mij verrast. Hij reageert bij momenten panisch op berichtgeving en commentaar. Dat is nergens goed voor. De regering moet regeren, de media erover berichten, op een correcte manier. Maar meningen zijn vrij. Ik had mij een meer rationele aanpak voorgesteld. Voor mij is het beleid de basis. Ik ging ervan uit dat als beleidsvernieuwing bekendgemaakt zou worden, de publieke opinie terecht haar vertrouwen in justitie zou kunnen herwinnen. Ook bij negatieve kritiek, moet men zich niet van zijn stuk laten brengen: men moet de confrontatie aangaan. Het beleid is de basis, informatie daarvan een afgeleide, een weerspiegeling.

Ik wilde een continue dialoog, via de media, maar ook via andere kanalen. Ik plande voor Marc Verwilghen spreekbeurten aan universiteiten. Samen met een afvaardiging van de procureurs des konings en de procureurs-generaal werkten we aan een tijdschrift voor de parketten en een video over het gerecht. Ik was ook bezig met een website, en met tal van brochures die de burger over justitie en zijn rechten moeten informeren. Ik meende dat, precies omdat de publieke opinie Verwilghens grootste bondgenoot was, hij in de actualiteit moest blijven. Een halfjaar geleden wilde hij dat plots niet meer. Hij wilde niet meer reageren, ook als ons kabinet ten onrechte drek over zich heen kreeg. Speelde een soort van menselijke metaalmoeheid een rol? Of andere factoren? Een verklaring heb ik nooit gekregen. Ik heb altijd heel loyaal gewerkt. Maar als het woordvoerderschap 'weggeknipt' wordt, was mijn taak afgelopen. Ik was gekomen om mee een proces van verandering teweeg te brengen, niet om de schijn hoog te houden.

"Als vrouw heb je het in de journalistiek al niet gemakkelijk. Als je niet van je afbijt, word je in een hoekje gedruimd. Als je wel je mannetje staat, riskeer je door macho's als boze fee te worden versleten. We gaan erop vooruit, in de middeleeuwen kwam je als heks op de brandstapel terecht.

Journalistiek is nog te veel een mannenwereld, zeker in de dagelijkse verslaggeving. Zelfs een "softe" sector als de sport telt amper vrouwelijke verslaggevers.

Zeer belangrijk om te overleven zijn de materiële omstandigheden waarin het werk moet gebeuren. Op VTM hebben we dankzij solidariteit met geëmancipeerde mannen, de 4-dagenweek afgedwongen begin van de jaren '90.

Een soepele manier om journalisten loopbaanonderbreking te geven of deeltijds werk zou er zeker toe bijdragen dat meer vrouwen standhouden als journaliste.

En bij de vrouwen zelf: misschien wat meer overlevingsdrang, meer combattiviteit."

Nieuws uit de verenigingen

VRT en Belga gunnen beroepsjournalisten Pensioenfondsen niet

'Historisch': VJ zoekt samen met VRT-bonden naar uitweg

Op de redacties van de VRT en Belga is heibel ontstaan over groepsverzekeringen die er in de steigers staan. Beide directies willen voor de beroepsjournalisten 2 procent (op het brutoloon) minder patronale bijdrage hieraan betalen dan voor de rest van het personeel.

Pol Deltour

Zowel Bert De Graeve (VRT) als Egbert Hans (Belga) verantwoordt die houding vanuit het wettelijke aanvullende journalistenpensioen dat bestaat. In dat kader - formeel gaat het om een Koninklijk Besluit uit 1971 - draagt de werkgever al verplicht 2 procent extra sociale bijdrage af voor de contractuele beroepsjournalisten. In de woorden van VRT-gedelegeerd bestuurder Bert De Graeve "moeten de journalisten niet denken dat ze twee keer langs de kassa zullen passeren". De VRT-directie conformeerde zich pas onlangs aan haar wettelijke verplichtingen op het stuk van het aanvullende journalistenpensioen. Dat gebeurde op aandringen van de VJ.

De VJ heeft trouwens ernstige vragen bij het onderscheid dat nu tussen beroepsjournalisten en ander personeel wordt gemaakt op het niveau van

de private groepsverzekering. De kans dat de wet-Colla overtreden wordt, is niet denkbeeldig. Die wet uit 1995 verbiedt discriminaties tussen personeelscategorieën bij het opzetten van pensioenfondsen en dergelijke. De VJ vroeg hierover een juridisch spoedadvies. Hoe dan ook resulteert in geen enkel ander mediabedrijf het wettelijke journalistenpensioen in een vermindering van de patronale bijdrage aan de private groepsverzekering. Op de Reverslaan wisselden VJ en de VRT-vakbonden afgelopen week van gedachten over de kwestie. Een onderhoud dat door ACOD-voorman Marc Kerki als "historisch" omschreven werd, gelet op de traditioneel-negatieve opstelling van de VRT-hiërarchie ten overstaan van de journalistenvereniging.

Onder embargo

Onderzoeksjournalist en Koppen-reporter **Bob Vermeir** had op dinsdag 14 november gewoon pech dat hij zijn reportage rond de moord op rijkswachter Peter De Vleeschouwer net voor de uitzending helemaal moest hermaken en aanpassen aan de 'onverwachte' wending. Dat is toch wat de onderzoekers die zich met de zaak bezig houden, hem willen doen geloven. Bovendien moest Vermeir lijdzaam toezien hoe collega's van de gewone nieuwsuitzendingen met de 'beste brokken' gingen lopen in de zaak waar hij zich in had vastgebeten. 'Puur toevallig' arresteerden de onderzoekers immers tijdens de nacht van 13 op 14 november twee verdachten, die nog dezelfde nacht door de onderzoeksrechter onder aanhoudingsmandaat gesteld werden. De Koppen-reportage was op 13 november rond het middaguur met een persbericht aangekondigd en zou in de precies vier jaar oude moord op 'vreemde dingen en tegenstrijdigheden' wijzen. ●●● De Concentra-holding heeft niet lang gewacht met de vervanging van topman **Peter Baert**. De nieuwe voorzitter van het directiecomité van de holding wordt **Willy Lenaers**, die sinds ongeveer een jaar een van de drie afgevaardigd bestuurders van Concentra was. Daarvoor was Lenaers bankier bij KBC. Het directiecomité telt nog zes andere leden: de gedelegeerd bestuurders Robert Ceuppens en Paul Borghgraef, en de topmensen van de vier divisies van de groep: Wim Bijnens (HostIT), Ernest Bujok (MAO), Jean-Paul Coenen (Ubimedia) en Marc Vangeel (Regionale Uitgeverijgroep). Volgens Lenaers moet dit team 'het gezicht' van de groep worden. ●●● Ook zonder Peter Baert blijft de Concentra-groep ons om de oren slaan met nieuwe initiatieven. Na Metro (samen met Roularta en Albert Frère) en de Limburgse versie van De Zondag (samen met Roularta), wordt **De Nieuwe Koerier** de derde nieuwe uitgave van Concentra in twee maanden tijd. Waarmee de groep bewijst ondanks alle internetgepionier en multimediale toestanden, ook te blijven geloven in de goeie ouwe printmedia. De Nieuwe Koerier wordt een (sub-)regionaal weekblad dat verkocht zal worden via de krantenwinkels, en dat aandacht zal geven aan het soort van plaatselijk nieuws dat zelfs in de regionale krant bij uitstek die Het Belang van Limburg is, niet meer aan bod komt. Voor 40 Bef. krijgt de lezer niet alleen nieuws uit zijn eigen gemeente en een uitgebreide agenda, maar ook een poster van 'de vereniging van de week'. De Nieuwe Koerier start met drie edities. Als het concept aanslaat, wordt het uitgebreid tot heel Limburg en zullen er wekelijks een tiental Koeriers verschijnen. De naam Koerier zal bij vele Limburgers herinneringen oproepen. De Koerier was enkele decennia geleden een razend populair huis-aan-huisblad in Limburg, maar géén uitgave van Concentra. De titel werd recent gekocht uit het faillissement van Continental Printing, de laatste uitgever van de originele Koerier. ●●● En nog meer nieuws van de RUG. **Stijn Meuris** vertrekt bij Het Belang, naar Woestijnvis. Meuris is de vijfde journalist in één maand die de redactie verlaat, en de tweede die naar Woestijnvis gaat. ●●● Bij Woestijnvis hebben ze overigens nu ook een directeur gevonden in de persoon van **Koen Strobbe**, die daarvoor zijn stek als directeur van de tijdschriftenregie Magnet verlaat bij De Persgroep. ●●● Bij Sparta is na een juridisch beslecht dispuut **Guido Van Liefferinge** vertrokken. Na de uitspraak van een voorlopige beslissing werd hem de toegang tot het bedrijf geweigerd. In zijn kielzog vertrok enkele dagen nadien Mathias Danneels, tweede pijler van Sparta en hoofdredacteur van Dag Allemaal. Geen enkele betrokkene was bereid het fijne van de zaak toe te lichten. Wel duidelijk is een dank-tekst, ondertekend door 'alle medewerkers van Sparta NV', die verscheen in Dag Allemaal van vorige week. Zij brengen paginagroot hulde aan 'hun' Guido, die vanuit zijn journalistieke buik aanvoelde hoe bladen gemaakt moesten worden om de beste te zijn. 'Als creatieve en bezielande vader van Dag Allemaal, Joepie, TV-Familie, Goed Gevoel, Goed Wonen, Genieten, Netwerk en Auto-Wereld blijft hij de architect van de succesnummers. Hij was onafhankelijk, professioneel, loyaal, visionair, inspirerend, gedreven, koppig, gul. Altijd onze eerste lezer'. De drukkosten van deze tekst zullen dan toch nog voor rekening komen van De Persgroep, eigenaar Sparta en tegenstrever in het proces. ●●● **Jules Hanot**, redactiebeheerder en verantwoordelijke uitgever van De Morgen, verkast naar het persagentschap Belga, waar hij de hoofdredactie zal versterken. Dat is enerzijds vreemd, omdat Jules door velen beschouwd werd als een van degenen die bij De Morgen het licht zou uitdoen. Dat is anderzijds niet zo vreemd, omdat huidig Belga-directeur Egbert Hans tevens oud-directeur is van De Morgen en de heer Hanot dan ook goed kent. ●●● Bij Belga zou Hanot **Paul Poelmans** gaan vervangen omdat die binnenkort met pensioen gaat. ●●● Er is een belangrijke doorbraak bereikt in de onderhandelingen die moeten leiden tot de oprichting van een Raad voor de Journalistiek. Stond de audiovisuele sector, en met name de VRT, aanvankelijk zeer weigerachtig tegenover het initiatief, dan lijkt het er nu toch op dat ze zich verregaand engageren in het initiatief. ●●● **De Raad voor de Journalistiek** zal, naast het uitwerken van algemene deontologische richtlijnen, drie soorten vragen van het publiek kunnen behandelen: vragen om informatie, vragen om bemiddeling en formele klachten. Alleen voor die laatste soort maken VRT, VTM en de regionale omroepen voorbehoud, nu de Vlaamse decreetgever hen ter zake ook al met de Vlaamse Geschillenraad heeft bedacht.

Nieuws uit de verenigingen

Zelfstandigen formuleren eisen

Een uurvergoeding van 1.200 tot 2.000 Bef. per uur, naargelang de anciënniteit, een vergoeding van 50 procent bij elke vorm van hergebruik, een respectvolle behandeling van het ingezonden werk, wegwerking - ook in andere materies - van elke vorm van discriminatie tussen loontrekkende en zelfstandige journalisten en uitbreiding van de dienstverlening aan zelfstandigen door de AVBB en VVJ.

Dat zijn de belangrijkste eisen uit een memorandum dat de werkgroep zelfstandige journalisten van de VVJ de afgelopen maanden uitwerkte.

Het eisenpakket wil tegemoetkomen aan de noden van de zelfstandigen in de schrijvende en audiovisuele pers en werd vorige week op instemming onthaald door de raad van bestuur van de VVJ.

De werkgroep opteert voor een uurvergoeding in plaats van betaling per aanslag, woord, regel, bladzijde, minuten uitzending, centimeter band, foto of dergelijke. Een uurvergoeding honoreert immers het best de prestatie die in werkelijkheid geleverd wordt. Bij de berekening ging de werkgroep uit van hetgeen een journalist in loondienst kost aan zijn werkgever en van een schatting van de gemiddelde onkostenvergoeding die zelfstandige journalisten fiscaal aangeven. Bedoeling is dat de zelfstandige en de opdrachtgever telkens het aantal uren of dagen vastleggen dat nodig is voor een opdracht. Voor type-opdrachten zoals het volgen van een persconferentie, studiedag, het volgen van de rechtbank en dergelijke wordt een standaardstelsel uitgewerkt.

Het opgestelde manifest bevat voorts nog een heleboel eisen. Zo moet een in opdracht gemaakt werkstuk dat de werkgever niet wenst te gebruiken volledig vergoed worden alsof het wel gebruikt werd. Zelfstandigen hebben in principe ook recht op behoud van hun tekst. Wie regelmatig opdrachten vervult voor eenzelfde

opdrachtgever heeft na verloop van tijd recht op een redelijke opzegtermijn. Ook in andere materies moeten aan zelfstandigen dezelfde rechten worden toegekend als aan loontrekkenden. Dat is bijvoorbeeld het geval voor de kortingen die Belgacom via redacties toekent aan loontrekkenden. Op vlak van dienstverlening wordt aan de journalistenbond een ombudsdienst gevraagd, een collectieve pensioenverzekering, een goedkoop aanbod voor gespecialiseerde fiscale hulp, financiële hulp bij vorming, een knipselkrant rond bepaald thema's.

Wat nu ?

Onder het motto "samen staan we sterk" wordt het manifest de volgende dagen opgestuurd aan alle Vlaamse zelfstandigen met de vraag om het te ondertekenen. Indien er onvoldoende respons komt zullen de leden van de werkgroep met een telefooncampagne hun collega's erop wijzen dat ze deze historische kans om met een gezamenlijk eisenpakket naar buiten te treden niet mogen laten liggen. In januari 2001 wil de werkgroep een gesprek met de uitgevers en hoofdredacties over hun eisen. Daarna wil ze de eisen ook aan bod laten komen in het kader van het paritair comité dat minister Onkelinx wil oprichten voor de media. De werkgroep is er zich ten zeerste van bewust dat er nog zeer veel werk te doen is. L.V.

Voor meer inlichtingen over de werkgroep zelfstandige journalisten en het eisenpakket: luc.vanheerentals@pi.be

Jaarboek van de Belgische Pers 2000

Het 'Jaarboek 2000' van de VVJ en AJP is gedrukt. De meeste leden hebben intussen hun exemplaren ontvangen. Geïnteresseerde niet-VVJ-leden kunnen het 'Officieel Jaarboek van de Belgische pers - uitgegeven door de Algemene Vereniging van Beroepsjournalisten in België (AVBB)' bestellen met bijgevoegde bestelbon.

BESTELBON Jaarboek van de Belgische Pers - uitgave 2000

o 1 (één) exemplaar - Prijs = 2.800 BEF, incl. BTW en verzendingskosten. = 3.000 BEF voor bestellingen vanuit het buitenland

o exemplaren (eerste boek kost 2.800 BEF; bijkomende exemplaren 2.300 BEF)

UW LEVERINGSADRES :

Wenst u een factuur ? o JA / o NEEN

Onderneming/Vereniging :

BTW-nr.

T.a.v. dhr./mevr. Functie

UW FACTURATIE-ADRES (indien dit verschilt van uw leveringsadres) :

Volledig adres :

.....

.....

.....

Tel.Fax : e-mail adres :

Contactpersoon :

Gelieve deze bestelbon of een kopie ervan terug te sturen naar AVBB - Steenkoolkaai 9 B - 1000 BRUSSEL of te faxen op 02/223.02.72. - Voor info : tel. 02/229.14.70.

Amerikaanse incentives voor Belgische financiële journalistiek

Hoe komt het dat het een Amerikaanse zakenkrant was, The Wall Street Journal met name, die als eerste de balansen ging nakijken van de satellietbedrijfjes rond het spraakmakende Ieperse succesbedrijf LHSP (Lernout & Hauspie Speech Products)? Het blijft een opmerkelijke vraag die mij de voorbije dagen af en toe voor de voeten werd geworpen door buitenlandse collega's, maar ook door mensen uit de Belgische financiële wereld. 'Waarom moest een Amerikaanse krant vaststellen dat de balansen van LHSP vervalst waren? Moest niet een Belgische krant al veel eerder tot die vaststelling gekomen zijn?'

Ludwig Verduyn

hebben opgevraagd bij de Nationale Bank of bij een van de verschillende bedrijfsdatabanken waarvan er ondertussen, gelukkig, wel één te vinden is of opvraagbaar is op elke redactie. Maar het gebeurde gewoonweg niet. Een fax van een krantenredactie uit de Verenigde Staten enkele weken terug zou daarin verandering brengen.

De hele zaak-LHSP werd in de pers begeleid door een vreemd chauvinistisch aandoend taalgebruik. Enkele maanden terug heette het nog dat LHSP 'slachtoffer' was van het Amerikaanse beurshuis Lehman Brothers, dat in zijn intenties enkel gedreven was door zogenaamde 'shorters', speculanten die niet begaan zijn met de echte technologie van LHSP maar enkel met hun beleggingen. Alsof Vlaamse beleggers die prioriteiten zouden hebben omgekeerd. Toenmalig LHSP-topman Gaston Bastiaens was trouwens ook al niet mals voor de analist van

Lehman Brothers. Wanneer die analist tijdens een persconferentie een kritische vraag stelde over de cijfers van het bedrijf, reageerde Bastiaens agressief met de mededeling dat de analist zich beter een nieuw zakremmachientje kon aanschaffen. Toegegeven, Amerikaanse professionals moet je niet op die manier aanpakken. Wanneer The Wall Street Journal Bastiaens daarop scherp viseerde, werd dat in de vaderlandse financiële pers 'een vendetta' tegen de man genoemd. En nog enkele weken later kon je in verschillende kranten lezen dat The Wall Street weer eens 'een aanval' had gelanceerd tegen LHSP. Alsof financiële journalisten die hun werk doen, per se ter kwader trouw zijn. Dergelijke uitspraak te horen uit de mond van een advocaat mag niet verbazen, dat te moeten horen van collega's journalisten daarentegen zet tot nadenken aan.

Maar de pers staat niet alleen in haar falende opvolgingsbeleid tegenover de financiële tovenaars van Ieper. Ook gewezen premier Jean-Luc Dehaene heeft de balansen van de betrokken bedrijfjes niet geconsulteerd vooraleer hij aanvaardde voorzitter te worden van een ervan. En zelfs het kabinet van de koning faalde wanneer prins Filip op 6 oktober Jo Lernout in audentie ontving. 6 oktober was ná het bekend raken van de manipulatie van Zuid-

Foto: Patrick Holderbeke

Amerikaanse journalisten onderzoeken cijfers van Flanders Language Valley.

Duidelijk is alvast dat bij een snellere berichtgeving omtrent de manipulatie van balanscijfers van LHSP er minder kleine beleggers zouden zijn gedupeerd. De kleine belegger vertrouwt op de pers, en zeker op de financiële berichtgeving, wanneer het gaat om de correcte evaluatie van beursgenoteerde bedrijven. Het is duidelijk dat de financiële pers in dit dossier een steek heeft laten vallen. Reeds in januari 1999 liepen de eerste juridische klachten binnen tegen LHSP wegen manipulatie van cijfers inzake onderzoek en ontwikkeling. Op 8 augustus 2000 werd voor het eerst melding gemaakt van mogelijke vervalsingen van Koreaanse verkoopcijfers. Enige voorzichtigheid was dus op zijn plaats. Vrijblijvende uitspraken in de zin van 'LHSP is een nieuwe Super Club' waren des te vrijblijvender wanneer nu blijkt dat de gemanipuleerde omzetcijfers van het Ieperse bedrijf gewoon te grabbelen lagen voor wie de moeite had genomen de balansen van de verschillende satellietbedrijven naast elkaar te leggen. En daarvoor moet je echt geen bedrijfsrevisor zijn met 15 jaar ervaring in holdingstructuren. Een bedrijf dat een contract afsluit ter waarde van 3 miljoen dollar en op zijn balans geen noemenswaardige omzet toont, zou elke journalist aan het denken moeten zetten.

Dat denkproces zou er ook wel gekomen zijn, mocht iemand die balansen

Koreaanse cijfers maar vóór het bekend worden van de manipulatie van de balanscijfers. Zou de koninklijke familie, altijd goed voor een bezoekje aan een hoogtechnologische beurs, ook wat LHSP-aandelen gekocht hebben? De vraag is niet zo onnozel als ze er op het eerste gezicht uitziet. De koninklijke familie is niet alleen de belichaming van de hoogste protocolaire macht in dit land, ze streeft ook bewust een moreel statuut na dat het haar mogelijk maakt te wegen op de samenleving. De motivering te kennen van het paleis om een bedrijfsleider te ontvangen die aan de vooravond staat van een aangekondigde juridische storm, is dan ook een maatschappelijk relevante vraag. Iemand zou het de prins ooit eens moeten vragen, wat hem bezielde om Jo Lernout te ontvangen. De kans dat die journalistieke vraag ooit wordt gesteld, lijkt mij echter zeer klein te zijn. En niet zozeer omdat er niemand ooit in zal slagen een interview los te peuten bij prins Filip.

Aandelenpakketten verschuiven

Blijft nog één levensgroot vraagteken. Waarom heeft geen enkele bankanalist zien aankomen wat nu is gebeurd? Elke bank heeft verschillende specialisten die zich dagelijks buigen over het wel en wee van een succesbedrijf zoals LHSP. Hebben die nooit die bewuste balansen opgevraagd? Eerlijkheid gebiedt ons te vermoeden dat het antwoord op die vraag positief is. Het is onwaarschijnlijk dat bankiers dat niet zouden doen, een balansanalyse is een verplicht nummer bij elke beursoperatie. Dan dringt zich onmiddellijk de tweede vraag op: wat gebeurde er met het resultaat van hun werk? Ook hier ligt het antwoord voor de hand. Alhoewel banken zelf zeggen dat ze er zijn voor u en mij, zijn ze er in feite in de eerste plaats voor zichzelf. Banken moeten winst maken, de beurs is daarbij een niet onbelangrijk instrument. En het moet gezegd worden, banken hebben nog steeds een sterke impact op Belgische beursgenoteerde bedrijven. In tegenstelling met andere Europese landen zijn er in België geen pensioenfondsen die zwaar wegen op de beurs. In België ligt het monopolie van beleggingsfondsen in handen van de banken. Wanneer die een débâcle zien aankomen, is het hun eerste commerciële opdracht ervoor zorgen dat ze zelf

zo weinig mogelijk kleerscheuren oplopen. Dat kan enkel door zo discreet mogelijk te werken, pakketten aandelen zo voorzichtig mogelijk te verschuiven en dan te wachten tot de storm losbarst en de gedoodverfde onschuld te spelen. En dan willen we het nog niet hebben over de rol van de bedrijfsrevisoren zelf die wettelijk geacht worden onafhankelijk de balansen te certifiëren. Wellicht eindigt dit gegeven voor de rechtbank.

LHSP is niet de enige beurszeepbel die onlangs uiteenspatte en daarbij voor pijnlijke zeeprickeling in de ogen zorgde. De softwarebedrijven Real Software en Arinso, beide recentelijk op de beurs geïntroduceerd, hebben al ettelijke maanden te kampen met de weerslag van veel te hoog gespannen verwachtingen. En wat te denken van de beloftevolle technologie van Ion Beam Applications of nog het sprookje uit duizend-en-één-nacht van diamantzoeker Rex Diamond. En dat is slechts een kleine greep uit het brede aanbod van zeer risicovolle aandelen.

Ik stel mij soms de vraag hoeveel journalisten ooit nog een jaarverslag lezen. Of hoeveel journalisten de prospectus van de beursintroduktie van Interbrew (128 pagina's lang) volledig hebben doorgenomen. En het is evident dat dat niet altijd het gevolg is van luiheid. Financiële journalisten moeten in de eerste plaats de ruimte krijgen van hun hoofdredacties om hun werk naar behoren en volledig te kunnen uitoefenen. Het zijn de hoofdredacties die in eerste instantie zouden moeten doordringen zijn van het feit dat hun redacties mee een belangrijke speler zijn geworden in de financiële wereld. Daarbij moeten ze hun verantwoordelijkheid nemen en hun journalisten aanzetten tot kritische en weldoordachte opvolging van beursgenoteerde bedrijven. Het is des te evidentier dat die journalistieke opvolging moet losstaan van om het even welke financiële zelfcensuur of druk opgelegd door de uitgevers of de marketingmensen. Maar soms moeten journalisten die noodzakelijke ruimte voor zichzelf veroveren. Het uitbrengen door een Belgisch medium van de vervalste balanscijfers van LHSP zou daar een mooi staaltje van geweest zijn.

Ludwig Verduyn is te bereiken via e-mail: Ludwig.Verduyn@chello.be

Essaywedstrijd over internationaal humanitair recht

De dienst 'perszaken' van het Rode Kruis Vlaanderen organiseert een essaywedstrijd rond 'Internationaal Humanitair Recht', waaraan deelgenomen kan worden door beginnende journalisten en studenten communicatie. Het IHR omvat een geheel van regels die in oorlogstijd menselijk leed trachten te verzachten en die bescherming willen bieden. De Verdragen van Genève en de Aanvullende Protocolen bieden in gewapende conflicten bescherming aan gewonden en zieken, krijgsgevangenen en burgers. 52 jaar na hun ondertekening hebben deze verdragen nog niets aan belang ingeboet. Integendeel, het groot aantal gewapende conflicten dat zich vandaag afspeelt overal ter wereld, benadrukt het belang van dit recht. Dit wordt ook bevestigd door de ontwikkeling van een aantal andere recente verdragen, zoals het Ottawa Verdrag inzake het verbod op antipersoonsmijnen, het nieuwe Protocol inzake de bescherming van culturele goederen, het nieuwe Protocol over de betrokkenheid van kinderen in gewapende conflicten en het Statuut van Rome voor de oprichting van een Internationaal Strafgerechtshof. Het Rode Kruis verwacht van de deelnemers een persoonlijk gekleurde tekst over een onderwerp dat handelt over Internationaal Humanitair Recht, benaderd vanuit juridische, politocologische, sociologische, polemologische of criminologische hoek. Het volledig wedstrijdreglement kan verkregen worden bij het Rode Kruis Vlaanderen, Dienst Humanitair Recht, Vleurgatsesteenweg 98 te 1050 Brussel.

Nieuws uit de verenigingen

Open brief aan de Erkenningscommissies van Eerste Aanleg

De werkgroep zelfstandige journalisten van de WJ vraagt de Erkenningscommissies met aandrang de deadline van 15 december voor het overmaken van de dossiers van zelfstandigen met het oog op de hernieuwing van de persdocumenten 2002-2006 met drie maanden uit te stellen. In tussentijd moeten een aantal onduidelijkheden uitgeklaard worden en dient te worden tegemoetgekomen aan een aantal vragen van zelfstandigen. Het gaat hier om een levensbelangrijke zaak daar niet-erkenning voor een aantal journalisten gelijkstaat met broodroof.

De werkgroep eist dat de commissie afstapt van haar overdreven eisen op vlak van documenten die opgevraagd worden. Het principe moet aanvaard worden dat de journalist zelf beslist hoe hij meent te moeten aantonen te voldoen aan de wettelijke voorwaarden voor een erkenning als beroepsjournalist. Om praktische redenen wordt gevraagd dat de commissie met twee homogene jaren werkt (bv. 1998-99 of 1999-2000) zodat de klus geklaard kan worden met fiscale aanslagbiljetten en de fiches 281.50

Daarnaast eist de werkgroep dat de Erkenningscommissie duidelijk maakt hoe zij de wettelijke bepalingen 'geen enkele vorm van handel drijven' en 'algemene berichtgeving' interpreteert en vanaf

welke inkomsten zij aanvaardt dat het om een hoofdberoep gaat. Cynisch is dat dezelfde uitgevers die hun zelfstandige medewerkers weinig betalen nu moeten gaan oordelen of de betrokkenen misschien niet te weinig verdienen om beroepsjournalist te mogen zijn. Aangezien de Erkenningscommissie door de wetgever geconcipeerd is als een zelfregulerend orgaan, moet hierover binnen de sector discussie mogelijk zijn. Dezelfde normen moeten overigens gehanteerd worden ten aanzien van loontrekkenden.

Voorts is er vrees bij een aantal zelfstandigen dat de aanwezigheid van sommigen in de Erkenningscommissie hun belangen kan schaden. Er moet dus een recht op wraken van personen bestaan, evenals de eis dat de betrokkenen geen toegang krijgen tot het ingediende dossier. We eisen ook dat er een waarnemer aanwezig is bij de behandeling van dossiers van zelfstandigen. Voorts dringen wij er op aan dat er eindelijk een einde wordt gemaakt aan de opdeling tussen beroepsjournalisten (algemene berichtgeving) en journalisten van beroep (periodieke pers). We vragen dat de Erkenningscommissies van beide instanties samen vergaderen zodat niemand uit de boot valt omwille van de bestaande artificiële opdeling.

Werkgroep zelfstandige journalisten, 14 november 2000

Sinterklaas op bezoek in Afdeling Antwerpen-Limburg

De afdeling Antwerpen-Limburg nodigt op woensdag 6 december de jonge (klein)kinderen van haar leden uit op een sinterklaasnamiddag die zoals elk jaar plaatsvindt in het Antwerps Pershuis. De namiddag start om 14 uur en eindigt rond 16.30 uur. Toegang is gratis voor de kinderen zelf. Begeleidende (groot)ouders betalen zelf hun consumpties. Sinterklaas en Zwarte Piet nodigen alle kinderen tot 9 jaar uit. De kinderen zullen vergast worden op een pop-

penkastvoorstelling. Nadien zijn een drankje en een hapje voorzien. Onder begeleiding zingen de kinderen sinterklaasliedjes als welkom voor de hoge gasten. Als naar gewoonte worden er voor alle tijdig ingeschreven kinderen surprises voorzien. Inschrijven kan via het inkleuren en terugsturen van een sinterklaastekening die verscheen in de Nieuwsbrief van het Antwerps Pershuis, en waarvan een kopie aangevraagd kan worden bij secretaris Ann Deceunynck.

Tiende uitgave Fotopersprijs Vlaanderen

De Vlaamse Vereniging van Beeldjournalisten (VBJ) organiseert op 23 februari 2001 de proclamatie van de tiende uitgave van de 'Fotopersprijs Vlaanderen' bij de KBC in Antwerpen. Mediaminister Dirk Van Mechelen zegde toe op de inauguratie aanwezig te zullen zijn. Hij zal eveneens voor deze jubileumuitgave een 'Prijs van de Vlaamse Gemeenschap' uitreiken. De wedstrijd werd tot vorig jaar georganiseerd door de afdeling Antwerpen-Limburg van de fotopersbond. Initiatiefnemer was luchtfotograaf Guido Coolens, die overleed enkele dagen voor de prijsuitreiking van de negende editie. De afdeling Antwerpen-Limburg verzorgt momenteel de verzending van persoonlijke uitnodigingen, met deelnamereglement,

aan alle fotojournalisten. Dit jaar wordt benadrukt dat de jury vorig jaren vaststelde dat er relatief weinig sportfoto's werden ingezonden, en dat ook humor (te) weinig aan bod kwam. Daaraan wordt dus nu bijzondere aandacht besteed.

Sponsors Alfa Theater Hotels, BASF, Brouwerij De Koninck, Electrabel, Ford Motor Belgium, KBC, Metro Foto Vakafdeling, Provinciebestuur Antwerpen en nu dus ook de Vlaamse Regering ondersteunen deze organisatie met hun afzonderlijke prijzen en logistieke hulp. De tentoonstelling zal na de prijsuitreiking eerst bij de KBC en nadien bij Electrabel te bezichtigen zijn.

(AD)

Twee miljoen voor start Raad voor de Journalistiek

Luc Vanheerentals

Vlaams Mediaminister Dirk Van Mechelen verhoogt met het oog op installatie van de nieuwe Raad voor de Journalistiek de werkingssubsidie van de VVJ met 2 miljoen Bef. Dat kondigt hij aan in zijn beleidsbrief 'Media 2000'. De op stapel staande Raad voor de Journalistiek komt er op voorstel van de VVJ en wordt een gezamenlijk, zelf-regulerend initiatief van de Vlaamse journalistenbonden en mediadirecties. De Raad moet waken over journalistieke deontologie.

In dezelfde brief vraagt de minister zich even verderop ook af 'of de versnippering van het toezicht in de mediasector al dan niet moet worden tegengegaan'. Toezicht op de mediaregelgeving is er momenteel al via het Vlaams Commissariaat voor de Media (erkenningen en vergunningen) en de Vlaamse Geschillenraad voor Radio en Televisie. In de toekomst komt daar naast de Raad voor de Journalistiek nog de Vlaamse Kijk- en Luisterraad voor Radio en Televisie (bescherming minderjarigen) bij.

'In hoever kan het systeem van zelfregulering binnen het Vlaamse medialandschap verder worden uitgebreid. Ik vraag aan het Vlaams parlement om zich in een open en ruime discussie omtrent deze problematiek te buigen', aldus Van Mechelen. Hij belooft ook een campagne om deze instanties beter bekend te maken bij het brede publiek.

Opvallend in de nota zijn nog de plannen die de minister koestert voor de verdere uitbouw van het Internationaal Perscentrum in Antwerpen. Dit is in de eerste plaats bedoeld om de in ons land aanwezige internationale pers over Vlaanderen te informeren.

De minister wil het op korte termijn ook een rol laten spelen in de opleiding en permanente vorming van journalisten. 'Zo kan eraan gedacht worden dat het centrum op verzoek een bijdrage zou leveren in de opleiding aan de universiteiten, hogescholen. Het Internationaal Perscentrum in Antwerpen zal tevens kunnen worden ingeschakeld bij de opleiding en begeleiding van stagairs', aldus Van Mechelen.

Samen met zijn collega op Onderwijs wil hij komen tot 'gecoördineerde acties'.

Het Nieuwsblad en De Gentenaar zoeken een hoofdredacteur die aan het hoofd zal staan van de 160 medewerkers, die de inhoud van de krant zal bepalen en wiens visie doorslaggevend zal zijn. E-mailen kan naar jo.van.croonenborch@vum.be.

Knack Weekend zoekt een eindredacteur of eindredactrice die creatief moet kunnen schrijven en er ook van houdt teksten bij te schaven en te herwerken. E-mailen kan naar mdesutter@roularta.be.

Wolters Kluwer zoekt een redacteur/journalist die de redactionele inhoud zal leveren, interviews afnemen, onderzoeksopdrachten verzorgen, artikels bewerken voor meerdere publicaties binnen de doelgroep 'Marketing, Reclame en Communicatie'. E-mailen kan naar hr@wkb.be.

Keesing Business Media Belgium zoekt een enthousiaste bureau-redacteur voor de industriële tijdschriften Technisch Management, Food Industry en Facilities. E-mailen kan naar lieve.vanboxem@kbmb.be.

VZW PRU (Publications Rotariennes/Rotary Uitgaven) zoekt een Nederlandstalige redacteur-vertaler met een vlotte pen. E-mailen kan naar pru@euronet.be.

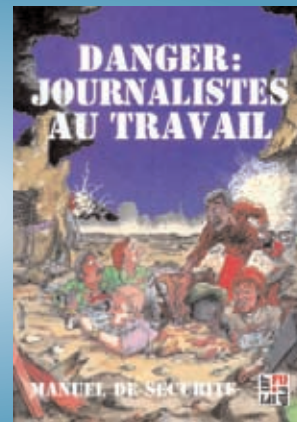
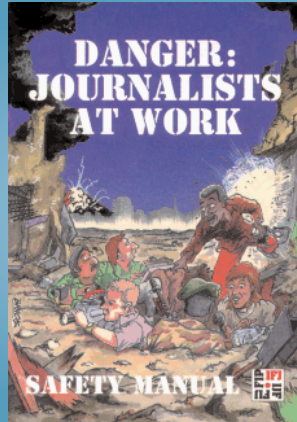
Batibouw zoekt een web-publisher die een vlotte pen heeft en de gebruikelijke technische kennis voor het ontwerpen van webpagina's. Affiniteit met de bouwsector is een pluspunt. E-mailen kan naar m.wellens@batibouw.com.

Nur Touristic Benelux, toeristische groep waartoe o.m. Neckermann behoort, zoekt een webredacteur die diverse sites up to date zal houden en mee instaat voor de eindredactie van de e-zines. Ervaring met magazines of als content manager van websites is gewenst. E-mailen kan naar jobs@nurtouristic.be.

Het Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu zoekt o.a. een expert communicatie en leefmilieu. Taakomschrijving is het informeren, sensibiliseren en promoten van het Europese ecolabel bij producenten, verdelers en gebruikers en het promoten van instrumenten voor het in werking stellen van een integraal productbeleid. E-mailen kan naar marc.de.win@health.fgovv.be.

Strabag Belgium, behorend tot Strabag AG en deel van de grootste Europese bouwbedrijven, zoekt een verantwoordelijke PR en communicatie. Betrokkene zal instaan voor het ontwikkelen van efficiënte communicatie en voor het onderhouden van de interne en externe relaties. Schrijven kan naar P. Van Dyck, Rijnkaai 37 te 2000 Antwerpen.

Netsize, een jong bedrijf met wereldwijde vertegenwoordiging en eerste SMS-operator op de Europese markt, zoekt een communicatieverantwoordelijke. Betrokkene verzorgt de interne en externe communicatie, verdedigt mee het imago van het bedrijf, is een aanspreekpunt voor de media en bepaalt mee de inhoud van de website. E-mailen kan naar bru@mercuri-urval.be.

De IFJ-kaart voor journalisten die grenzen verleggen

WIE KOMT ER IN AANMERKING ?

Elke beroepsjournalist of stagiair die AVBB-lid is (die dus zijn/haar jaarlijks lidgeld heeft betaald) kan een perskaart van de Internationale Federatie van Journalisten (IFJ) aanvragen.

De AVBB is voor België de enige vertegenwoordiger bij de IFJ.

WAT ?

De internationale perskaart wordt afgeleverd door de Internationale Federatie van Journalisten en is geldig voor twee jaar (vanaf de datum van de aanvraag). De kaart biedt een bescherming voor de journalist in het buitenland en is vooral nuttig voor reizen en verblijven in gevaarlijke en/of verre landen. Bij de kaart ontvangt u een boekje met alle adresgegevens van de journalistenverenigingen die aangesloten zijn bij de IFJ. Daar kunt u terecht in geval van moeilijkheden.

Kosten: 700 frank

HOE AANVRAGEN ?

*** Indien u de kaart dringend nodig heeft en gemakkelijk in Brussel kunt geraken:

Het AVBB-secretariaat kan de kaart voor u opmaken (Steenkoolkaai 9b - 1000 Brussel, Tel. 02/229 14 70). U brengt 700 frank en 1 pasfoto mee.

*** Indien het allemaal niet zo dringend is:

U zendt een pasfoto naar het AVBB-secretariaat en u schrijft 700 frank over op rekening 210-0319706-46. Uw internationale perskaart wordt naar uw thuisadres gestuurd.

KONINGSTRAAT 266
1210 BRUSSEL